

การบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสง
อำเภอเมืองสง จังหวัดร้อยเอ็ด

The Integration of Five Precepts for Living Quality Improvement Based
on the Sufficiency Economy of People in Mueang Suang Subdistrict
Municipality, Mueang Suang District, Roi Et Province

ทรงศยุ ไชยรัตน์ และพระครูปลัดสุริยะ ชวนปญโญ

Thatsayu Chaiyarat and Phrakhrupalad Suriya Chavanapanyo

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

Mahamakut Buddhist University, Roi-Et Campus

Corresponding Author, E-mail: uddilve098@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสง อำเภอเมืองสง จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นในการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสง อำเภอเมืองสง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสง อำเภอเมืองสง จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าระดับ 5 มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสง อำเภอเมืองสง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสังคม ด้านกาย ด้านปัญญา และด้านจิต ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นในการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสง อำเภอเมืองสง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตาม ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ได้รับบทความ: 13 ธันวาคม 2567; แก้ไขบทความ: 14 กุมภาพันธ์ 2568; ตอรับตีพิมพ์: 26 กุมภาพันธ์ 2568

Received: December 13, 2024; Revised: February 14, 2025; Accepted: February 26, 2025

3. ข้อเสนอแนะในการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสงรว อำเภอมืองสงรว จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ควรมีการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ชีวิตที่เรียบง่ายแก่ประชาชน ให้รู้จักการเก็บออมทรัพย์สินใช้สิ่งของให้เป็นประโยชน์มีสติในการดำเนินชีวิตประจำวัน พิจารณาการใช้จ่ายเงินสำหรับการซื้อหาสินค้าอุปโภคและบริโภคในครัวเรือนให้มีความเหมาะสมกับการดำเนินชีวิตและมีความคุ้มค่า มีการไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนที่จะดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ รู้จักการพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นว่ามีสาเหตุมาจากเรื่องใดก่อนที่จะหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้วยสติปัญญาและเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อยและปฏิเสธที่จะเข้าร่วมกิจกรรมสุ่มเสี่ยงที่จะทำให้ชีวิตประสบปัญหาและอุปสรรค

คำสำคัญ: การบูรณาการ, หลักเบญจศีล, การพัฒนาคุณภาพชีวิต, หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the integration of five precepts for living quality improvement based on the sufficiency economy of people in Mueang Suang Subdistrict Municipality, Mueang Suang District, Roi Et Province, 2) to compare the opinions on the integration of five precepts for living quality improvement based on the sufficiency economy of people in mention, classified by gender, age, education level, and occupation, and 3) to study guidelines for the integration of five precepts for living quality improvement based on the sufficiency economy of people in Mueang Suang Subdistrict Municipality, Mueang Suang District, Roi Et Province. The sample were 367 in number. The research instrument was a five-rating scale questionnaire with content validity between 0.67-1.00 reliability at 0.97.

The research results found that:

1. The integration of five precepts for living quality improvement based on the sufficiency economy of people in Mueang Suang Subdistrict Municipality, Mueang Suang District, Roi Et Province. overall and each aspect at a high level, ranked in order of average scores from highest to lowest as follows: Social, Physical, Intellectual and Mental, respectively.

2. The results of the comparison of opinions on the integration of five precepts for living quality improvement based on the sufficiency

economy of people in mention, classified by gender and age show that overall and each aspect no significant differences, classified by education level and occupation were difference statistically significant at the 0.05.

3. Guidelines for the integration of five precepts for living quality improvement based on the sufficiency economy of people in Mueang Suang Subdistrict Municipality, Mueang Suang District, Roi Et Province. It was found that The Five Precepts should be integrated into improving the quality of life of the population in line with the philosophy of sufficiency economy. This includes providing knowledge and understanding about leading a simple life, encouraging people to save and make efficient use of resources, and fostering mindfulness in daily life. People should be guided to carefully consider their spending on household goods and necessities, ensuring it aligns with their way of life and provides value. Thoughtful reflection should be practiced before taking any action, considering the causes of problems before finding solutions with wisdom and in a calm manner. Additionally, individuals should be encouraged to avoid participating in risky activities that could lead to difficulties or obstacles in life.

Keywords: Integration, Five Precepts, Quality of Life Improvement, Sufficiency Economy Philosophy

1. บทนำ

แผนยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาเป็นแนวทางในการบริหารประเทศ เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยเน้นการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจพอเพียงเน้นความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ต้องใช้ความรู้ รอบคอบ และคุณธรรมในทุกระดับ พร้อมเสริมสร้างจิตสำนึกให้กับเจ้าหน้าที่รัฐ นักวิชาการ และนักธุรกิจ ให้มีความซื่อสัตย์ อดทน และรอบคอบ เพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างสมดุล (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2549)

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกิดจากการพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัย ซึ่งทำให้สังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกัน ผลจากการ

พัฒนา ได้แก่ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ความเจริญทางวัตถุ การสื่อสารที่ทันสมัย และการศึกษาที่ทั่วถึงมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลเหล่านี้กลับไม่กระจายถึงชุมชนหรือผู้ด้อยโอกาส ส่งผลให้ชุมชนอ่อนแอลง พังพาทลาดและพ่อค้าคนกลาง ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม ระบบเครือญาติและการจัดการทรัพยากรตามประเพณีถูกทำลาย ภูมิคุ้มกันดั้งเดิมถูกกลืนเลือนและสูญหาย (สมบุรณ์ ศิริสรธริรัญ, 2550)

ความพอเพียงในการดำรงชีวิตเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่ช่วยให้คนไทยพึ่งตนเองและดำเนินชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี โดยมีอิสระในการกำหนดชีวิตตนเอง เศรษฐกิจพอเพียงเน้นการผลิตและบริโภคตามรายได้และทรัพยากรที่มี เพื่อลดการพึ่งพาและควบคุมความเสี่ยงจากตลาด การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนช่วยให้บุคคลและครอบครัวดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล พึ่งพาตนเอง แบ่งปัน และร่วมมือเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างเกื้อกูล ผ่านการร่วมคิด ร่วมทำ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่ชุมชนที่เข้มแข็ง สมดุล และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง พร้อมขยายสู่เครือข่ายชุมชนอื่น ๆ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2559)

เทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้ชุมชนศึกษาและปฏิบัติตามหลักการดังกล่าว การพัฒนาคุณภาพชีวิตมุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านกาย จิต ปัญญา และสังคม ผ่านการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อพัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจ โดยเน้นคุณภาพชีวิต ความถูกต้อง ความสมดุล และการเกื้อกูลกันอย่างไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม การพัฒนาจึงควรดำเนินไปทั้งด้านวัตถุและจิตใจควบคู่กัน

เทศบาลตำบลเมืองสรวงดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ที่ผ่านมา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทั้งด้านกาย จิต ปัญญา และสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระทบต่อชีวิตประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและต้องพึ่งปัจจัยภายนอก เช่น สภาพภูมิอากาศ ราคาสินค้าเกษตร และต้นทุนการผลิตที่สูง ส่งผลให้เกิดหนี้สินในครัวเรือน นอกจากนี้ยังมีปัญหาสังคม เช่น การพนัน ยาเสพติด และความรุนแรง ส่งผลให้คุณภาพชีวิตลดลง

การพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตเทศบาลจึงมุ่งเน้นการสร้างประชาชนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม โดยใช้หลัก “เบญจศีล” หรือ “ศีล 5” เป็นแนวทางในการอยู่ร่วมกัน เช่น การไม่เบียดเบียนกัน ซื่อสัตย์ และไม่เสพสิ่งที่ทำให้ขาดสติ ซึ่งช่วยให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และร่วมกันพัฒนาชุมชนให้เจริญรุ่งเรือง ยกกระดับคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น (แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2566-2570 เทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด)

จากแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความ

สนใจที่จะศึกษาการบูรณาการ หลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล เมืองสรวง อำเภอมือสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด มาช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวงให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการปลูกฝังคุณธรรมในการดำเนินชีวิตและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญอย่างยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอมือสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอมือสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอมือสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ทั้งฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่เลือกไว้แล้ว ดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์
3. นำคะแนนที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
4. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)
5. วิเคราะห์ข้อมูลระดับการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอมือสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งในภาพรวม รายด้านและเป็นรายข้อ แล้วแปลผลตามเกณฑ์การวิเคราะห์แต่ละข้อ
6. วิเคราะห์เปรียบเทียบหาค่าความต่างของการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอมือสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้ค่า T-test (Independent) ในการ

เปรียบเทียบตัวแปร 2 กลุ่ม และใช้ค่า F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 จะทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

7. รวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยนำข้อมูลมาทำการแจกแจงความถี่ (Frequency) ประกอบการบรรยายได้ตาราง

8. นำเสนอผลการวิจัยโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ผลวิเคราะห์ระดับการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

การบูรณาการหลักเบญจศีล	ระดับการปฏิบัติงาน			
	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	อันดับ
1) ด้านกาย	4.18	0.48	มาก	2
2) ด้านจิต	4.11	0.50	มาก	4
3) ด้านปัญญา	4.17	0.60	มาก	3
4) ด้านสังคม	4.25	0.57	มาก	1
รวม	4.17	0.53	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ ด้านสังคม ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.57) รองลงมาคือ ด้านกาย ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.48) ด้านปัญญา ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.60) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านจิต ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.50)

4.2 ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสงรวง อำเภอเมืองสงรวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4.3 ผลวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสงรวง อำเภอเมืองสงรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

การบูรณาการ หลักเบญจศีล (ศีล 5) เข้ากับ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สามารถทำได้โดยใช้แนวทางต่อไปนี้

1. การหลีกเลี่ยงอบายมุขและการใช้ชีวิตอย่างมีสติ (ศีลข้อ 1 และ 5) เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจพอเพียงคือ มีสติในการใช้จ่าย ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น พัฒนาคุณภาพชีวิตโดยลดปัจจัยเสี่ยงจากอบายมุข

2. การสร้างจริยธรรมในการประกอบอาชีพ (ศีลข้อ 2 และ 4) เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจพอเพียงคือ การประกอบอาชีพสุจริต นำไปสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ลดปัญหาหนี้สินที่เกิดจากการหลอกลวงและฉ้อโกง

3. การบริหารจัดการครอบครัวและความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม (ศีลข้อ 3) เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจพอเพียงคือ ครอบครัวมีความมั่นคง เป็นรากฐานของเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ลดปัญหาการหย่าร้างที่อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจครอบครัว

4. การใช้ชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน

5. การส่งเสริมชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก

การบูรณาการ ศีล 5 กับ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน ช่วยสร้างสมดุลทั้งด้านจิตใจ เศรษฐกิจ และสังคม โดยเน้น ความซื่อสัตย์พอเพียง มีสติ และรับผิดชอบ ซึ่งนำไปสู่ชีวิตที่มั่นคงและสงบสุขในระยะยาว

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจเพื่อนำมาอภิปรายผล ดังนี้

5.1 ระดับการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสงรวง อำเภอเมืองสงรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นผลจากประชาชนในเขตเทศบาลเมืองสงรวงนำหลักเบญจศีลมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน มีการใช้จ่ายอย่างพอประมาณคำนึงถึงเรื่องรายได้เพียงพอกับรายจ่าย ประกอบอาชีพเพื่อหารายได้อย่างซื่อสัตย์สุจริตโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น เลือกใช้สินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาที่เหมาะสมกับ

สถานะของครอบครัว ซื้อสินค้าตามความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้จ่ายอย่างประหยัดและเหมาะสมให้แก่บุตรหลานและบุคคลในครอบครัว ประชาชนส่วนมากประกอบอาชีพรับประทานกันภายในครอบครัว มีการวางแผนรายรับรายจ่ายของครอบครัวอย่างมีเหตุผลและสอดคล้องกับสภาพของครอบครัว มีการพิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างมีเหตุผลก่อนการตัดสินใจสำหรับการใช้จ่ายเสมอ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่สำหรับการใช้ชีวิต และสำหรับการดูแลเลี้ยงดูสมาชิกครอบครัวอย่างคุ้มค่าและมีเหตุผล นำหลักความมีเหตุผลมาทำให้มีการใช้สติปัญญาไตร่ตรองในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน มีการวางแผนล่วงหน้าเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ลด ละ เลิก การใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย เช่น การดื่มสุรา การใช้จ่ายเสพติด ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในครอบครัวท่านได้ เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัวด้วยการปฏิบัติตามหลักเบญจศีล สร้างรายได้เสริมนอกเหนือจากรายได้ประจำเพื่อการออมและใช้จ่ายภายในครอบครัว ปลุกฝังความคิดเกี่ยวกับความขยัน ความอดทน และอดออมให้กับสมาชิกภายในครอบครัวและบุคคลทั่วไป มีความพอใจในการใช้ชีวิตประจำวันความพอประมาณทำให้การดำเนินชีวิตและจิตใจมีความสุข นำหลักพุทธธรรมมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตโดยการฝึกสมาธิเป็นประจำเพื่อให้มีสติในการดำเนินชีวิต ใช้สติและปัญญาในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทุกครั้ง พิจารณาใช้จ่ายเพื่อให้สอดคล้องรายจ่ายและกับการดำเนินชีวิตประจำวัน และเลือกใช้สิ่งของที่จำเป็นที่สุดสำหรับการใช้ชีวิตประจำวัน ไม่กระทำการใด ๆ ที่จะทำให้ตนเองและครอบครัว เกิดความเดือดร้อน ใช้วิธีการแก้ไขปัญหาโดยการ ใช้สติและความรอบคอบ มีการเจรจาและใช้คำพูดที่สุภาพในการแก้ไขปัญหาทุกครั้ง ปฏิเสธการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีสุราและของมีนเมา และปฏิเสธการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีสิ่งเร้าทางเพศ ประชาชนส่วนมากช่วยเหลือสังคมอยู่เสมอโดยไม่สร้างความเดือดร้อนและไปเบียดเบียนผู้อื่น มีจิตสาธารณะในการร่วมพัฒนาชุมชนและสังคมของตนเอง มีการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองให้พอเพียง ที่จะสามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในสังคม ประชาชนตระหนักถึงการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งหลักเบญจศีลเป็นคุณธรรมพื้นฐาน เป็นเครื่องช่วยควบคุมกายวาจาของมนุษย์ให้เรียบร้อย เพื่อให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขพอสมควร หากมีผู้ใดทำผิดศีลข้อใดข้อหนึ่ง หรือหลายข้อแล้ว ก็จะแสดงพฤติกรรม หรือการกระทำที่ผิดปกติของมนุษย์ออกมา ซึ่งจะก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวายเกิด ความเดือดร้อนทั้งต่อตนเอง หมู่คณะ และสังคมส่วนรวม หลักธรรมเบญจศีลประกอบด้วย 5 ข้อ คือ 1) ปาณาติบาตา เวรมณี หมายถึง เว้นจากการเบียดเบียนผู้อื่น การทำร้ายร่างกายและจิตใจผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นได้รับทุกข์ทรมาน โดยการใช้ชีวิตอย่างเพียงพอกับรายรับ ซึ่งเป็นสร้างหลักประกันชีวิตของตนเองและครอบครัว 2) อทินนาทานา เวรมณี หมายถึง เว้นจากการประกอบมิฉฉาชีพทุกชนิดให้ประกอบสัมมาชีพ มีความซื่อสัตย์

สุจริต และมีความขยันหมั่นเพียร สร้างฐานะด้วยความพากเพียรพยายามของตน ให้รักศักดิ์ศรีตนเองยิ่งกว่าสิ่งใด ซึ่งเป็นการสร้างหลักประกันทรัพย์สินของชีวิต 3) กาเมสุ มิจฉาจารา เวมณี หมายถึง เว้นจากการประพฤติดีกาม ให้ควบคุมตนเองได้ มีความประพฤติที่สำรวม ยินดีพอใจในสิ่งที่มี รักษาเกียรติของตนและผู้อื่น ทำให้อยู่ร่วมกันอย่าง ไว้วางใจกัน ซึ่งเป็นการสร้างหลักประกันของครอบครัวให้มีความสุข 4) มุสาวาทา เวมณี หมายถึง เว้นจากการพูดเท็จซึ่งเป็นการทำลายประโยชน์ของผู้อื่น ให้มีความซื่อตรง ซื่อสัตย์ และจริงใจต่อกัน ทำให้เชื่อถือไว้วางใจกัน ก่อให้เกิดมิตรภาพที่ถาวร และอยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความสามัคคี เป็นการสร้างหลักประกันให้แก่สังคมมีความสุขและยั่งยืน และ 5) สุราเมรมยัชชปะมาทัญญานา เวมณี หมายถึง เว้นจากการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดทุก ชนิด ซึ่งเป็นการบั่นทอนสุขภาพ หรือทำลายชีวิตของตน ตลอดทั้งป้องกันความเสื่อมเสียใน ชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและผู้อื่น เป็นการรักษาสติสัมปชัญญะของตนให้สมบูรณ์ เป็นการสร้างหลักประกันสุขภาพให้มีความแข็งแรง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสาทร ธมมาโร (บุญชูยะ) (2560) ได้ศึกษาเรื่อง หมู่บ้านรักษาศีล 5 รูปแบบและกระบวนการ เสริมสร้างการดำรงชีวิต ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาชีวิตที่องงามนั้น ต้องอาศัยหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนาที่เรียกว่า ศีล โดยศีลเป็นบทบัญญัติพื้นฐานทางพระพุทธศาสนาและเป็นการ สร้างความสุขของบุคคลและสังคมอันมีจิตสำนึกแห่งความดีงามเป็นมรรควิธีและ เป้าหมายของการพัฒนาชีวิตที่ดีงามและการจัดการเพื่อคุ้มครองชีวิตที่ดีร่วมกัน ศีล จึงจัดเป็นข้อบัญญัติในศาสนาอย่างหนึ่งที่สังคมโบราณได้กำหนดขึ้นและถือปฏิบัติ โดยทั่วไป ศีลไม่ใช่เป็นของมนุษย์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ มิใช่เจ้าลัทธิหรือศาสนาใด บัญญัติขึ้นเป็นพิเศษเฉพาะในลัทธิหรือศาสนาของตน แต่เป็นกติกาสังคมที่ยึดถือปฏิบัติกันมา โดยถือว่าเป็นกฎระเบียบที่ให้คุณค่ามหาศาลแก่มนุษย์ ทำให้อยู่กันอย่างสงบ ทำให้มีอิสระ ทำให้ครอบครัวอบอุ่น มีความจริงใจต่อกันไว้วางใจกันได้ไม่ต้องหวงกังวลอะไรมากนัก จึงถือว่าศีลเป็นหลักสากลที่ถือปฏิบัติกัน

5.2 ผลเปรียบเทียบการบูรณาการหลักเบญจศีลในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอ เมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากประชาชนของเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัด ร้อยเอ็ด การดำเนินชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพและความยั่งยืนสามารถอาศัยหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยเฉพาะ หลักเบญจศีล ซึ่งเป็นศีล 5 ข้อที่ช่วย ให้บุคคลสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและเป็นระเบียบ นอกจากนี้ หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเน้นการดำรงชีวิตแบบพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน ก็เป็น แนวทางที่สามารถผสมผสานกันได้อย่างลงตัวเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของ

ประชาชนในทุกกระดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กীরติวรรณ กัลยาณมิตร, สันถนุญ จักรภัทรวงศ์ และวิจิตรา ศรีสอน (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาชุมชนตำบลหัวดง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ปัจจัยส่วนบุคคลบางปัจจัยไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา แต่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้นำท้องถิ่น ควรกำหนดแนวทางและนโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาคุณภาพชีวิต และกำหนดแผนการปฏิบัติงานให้มีความชัดเจน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืน
3. กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยปลูกฝังให้เยาวชนรู้จักการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยผ่านกลไกการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่เยาวชน หรือผ่านทางสถาบันทางพุทธศาสนา
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตระหนักและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินการโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

6.2 ข้อเสนอแนะนำไปใช้

1. ประชาชนและชุมชนนำหลักเบญจศีลไปบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขและไม่เบียดเบียนผู้อื่น
2. ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชนส่งเสริมและสนับสนุนจัดให้มีศูนย์พัฒนาการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานฝ่ายปกครองส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หลักพุทธธรรมในชีวิตประจำวันของคนในชุมชน
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและชุมชนอย่างสม่ำเสมอและกระจายไปในทุกท้องถิ่น

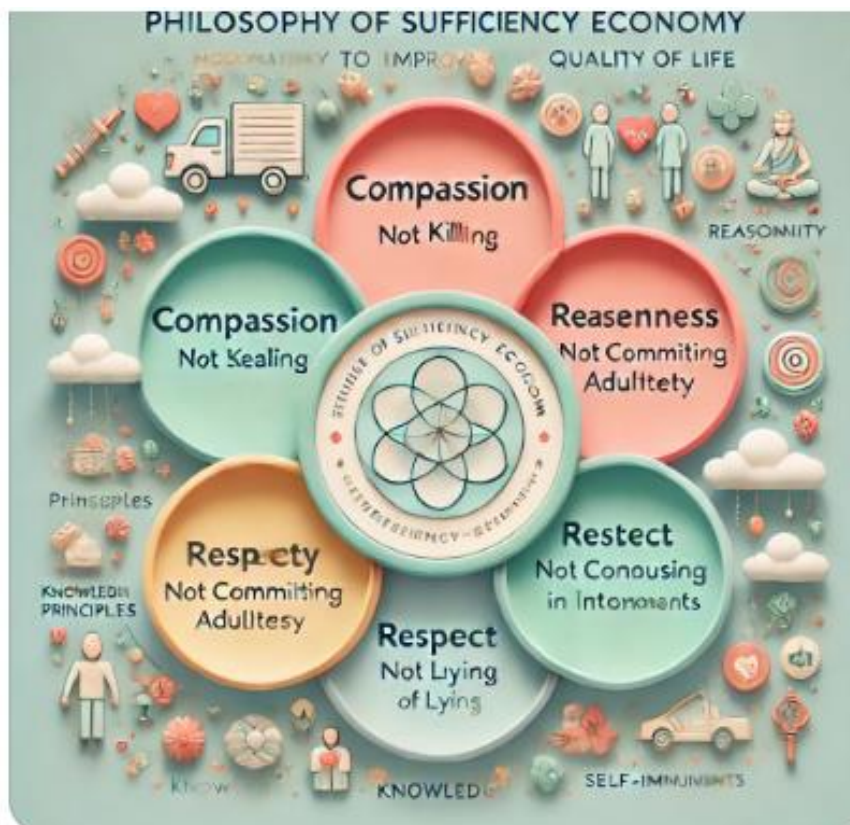

6.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น ๆ ที่มีจุดเด่นด้านความเข้มแข็ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพชีวิตของสตรี เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ
2. ควรศึกษาวิจัยศึกษาภาพของหน่วยงานหรือองค์การภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงเรียน
3. ควรศึกษาวิจัยบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ และผู้นำชุมชน ต่อการป้องกันและปราบปรามปัญหาเสพติดและปัญหาอื่นในพื้นที่และท้องถิ่น
4. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบูรณาการหลักเบญจศีลสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานและสมาชิกขององค์การหรือหน่วยงานอื่นๆ ในจังหวัดร้อยเอ็ด เช่น หน่วยงานภาคเอกชน หน่วยงานราชการอื่น เป็นต้น เพื่อจะได้นำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานและสมาชิกต่อไป

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การบูรณาการหลักเบญจศีล ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดที่ใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนาและการดำเนินชีวิตที่พอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นพื้นที่ชนบทที่ต้องการเสริมสร้างความยั่งยืนและคุณธรรมในการดำเนินชีวิต การบูรณาการหลักเบญจศีลกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตเทศบาลตำบลเมืองสรวง เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนและสมดุล โดยเน้นการสร้างคุณธรรม จริยธรรม ความพอเพียง และการใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผลซึ่งช่วยสร้างชุมชนที่เข้มแข็งและสงบสุข ลดปัญหาสังคม และยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีความสุขอย่างยั่งยืน โดยแนวทางในการการบูรณาการ สามารถแบ่งเป็นด้านกาย ด้านจิต ด้านปัญญา และด้านสังคม ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังภาพ

ภาพที่ 7.1 แนวทางการบูรณาการหลักเบญจศีล ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารอ้างอิง

- กัรติวรรณ กัลยาณมิตร, สันหณัฐ จักรภัทรวงศ์ และจิตรา ศรีสอน. (2563). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาชุมชนตำบลห้วยด่างอำเภอมือง จังหวัดพิจิตร. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 14(34), 69-85.
- เทศบาลตำบลเมืองสรวง. (2565). *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570)*. เทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด.
- พระมหาสาทร ธมมาทโร (บุญชูยะ). (2560). หมู่บ้านรักษาศีล 5 รูปแบบและกระบวนการเสริมสร้างการดำรงชีวิต. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*, 13(3), 80-95.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2559). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้*. เข้าถึงได้จาก <https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/document/ocsc-2017-eb15.pdf>
- สมบุรณ์ ศิริสรธริรัญ. (2550). เศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาทุนมนุษย์. *วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย*, 3(2), 19-27.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2549). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพมหานคร: แสงดาว.